

Hvad Haanden skriver d. 30. Januar 1918.

—o—

Moderens Medbestemmelsesret over Børnene? „Ja, men i Himmels Navn, har da Moderen ikke ganske naturlig en saadan Ret!“ Vil manges Kvinde udbryde, oprørt i sin sunde Sans ved den blotte Tanke, at Faderen egenmægtig skulde have Lov til at træffe Bestemmelser vedrørende Børnernes Ve og Vel.

Nej, læs højtlærde Professorers Familieretsfortolkning, og De vil faa andet at vide.

„Saalænge Forældrene lever sammen i Ægteskab, maa det imidlertid ganske uafhængigt af, om det erkendes, at der retlig tilkommer Manden en Husbondret over Hustruen eller ej, utvivlsomt antages, at Faderens Vilje i Tilfælde af Uenighed er den afgørende i Kraft af den Stilling, som Familiens Overhoved, som han efter Lovgivningens Opfattelse indtager.“

Saaledes taler Prof. Deuntzer og noget lignende siger Prof. Bentzon, ud fra gamle Højesteretskendelser og højtlærde Juristers Opfattelse af Forholdet mellem Mand og Hustru, og de er ganske sikkert alle i deres gode Ret, de skriftkløge, thi ingen Plakat eller kongelig Forordning, eller Højesteretsdom, for slet ikke at Tale om Rigsdagsbeslutning, har ændret noget ved den i Chr. d. Vtes danske Lov og formodentlig ogsaa i Valdemar Sejrs jyske Lov bundende Tankegang, at hun, som i lovformeligt Ægteskab satte Liv og Helbred ind for Barnets Liv, hun, som ofrede det Natens Søn og Dagens Hvile i den spæde Alders vanskelige Aar, som ligefra det Øjeblik, Barnet traadte ind i hendes Tilværelse, tilhørte det med alle sine bedste Tanker, Evner og Forhaabninger, hun ejer ingen anden Ret over dette Barn og dets Skæbne, end hvad Faderen af Godhed vil unde hende.

„Den, som rører Vuggen, styrer Verden,“ siger Digteren, og tankeløse Mennesker plaprer Ordene efter til Moderkaldets Forherligelse. Men, hvem er det, som bestemmer, hvis Haand, der skal røre Vuggen, og hvis Indflydelse, der skal lede Barnets første Skridt her i Livet? Det gør Faderen, som med Loven og Juristerne paa sin Side kan forbyde Moderen

at befatte sig med Barnet og sætte en fremmed Kvinde til Vuggen, ja, fjerne Barnet fra Hjemmet med eller uden Moderens Vidende og mod hendes Vilje, uden at staa andre end Offentligheden til Regnskab for, hvor han anbringer det. — Og man komme ikke her og indvende mod denne bitre Sandhed, at Mændene er ikke saa slemme som de Love, de har skrevet eller ladet bestaa. Det er sket, og det sker den Dag i Dag, at en Moder fortvivlet bønfaller Retfærdighedens Vogtere om at give hende hendes Børn tilbage, som Manden har fjernet fra Hjemmet eller om at forhindre ham i at fuldføre sin Trudsel om at berøve hende dem, hvis hun ikke gør, som han vil, og denne Moder løber Panden mod en Stenvæg.

Thi ganske vist, Loven, den meningsløse, barbariske Lov, hviler som Regel tilsyneladende uskadelig og fredelig i sit Hus — som en udmærket Kvinde i Dansk Kvindesamfund engang har sagt, — men det kan hænde, og det hænder, at den pludselig farer ud og skambider en Moder, og da, først da, faar hun maaske Blikket op for, at der er „something rotten“ i den af Skabningens Herre skrevne Lov, og knytter sine Hænder i Afmagts Harme og forbander Loven. Hvem kan fortænke hende deri?

Lad det da være alle Kvinders Fællesmaal som Vælgere for første Gang, at den kommende Rigsdagsperiode ikke maa afsluttes, før Bestemmelsen om Faderens Overhøjhed i Forældreforholdet er fjernet af Loven! Lad ingen Kandidat gøre sig Forhaabning om en eneste Kvindestemme, hvis han ikke klart og tydeligt har lovet sin Støtte hertil!

Dette er, hvad Haanden skriver paa Tidens Væg d. 30. Jan. 1918.

Kvinderne og Lønningskommissionen.

—o—

Vi tillader os at aftrykke følgende efter „Vor Stand“ for 16. Januar 1918.

Vel nok de allerfleste mandlige Tjenestemænd venter sig større eller mindre Fordele af „den store Lønningskommission“s Virksomhed og ser fortrøstningsfuldt hen til, at dens Arbejde vil skaffe den i høj Grad tiltrængte Forbedring af Tjenestemændenes Stilling.

Hvad venter nu Kvinderne af Kommissionen?

Naturligvis vakte Nedsættelsen af Kommissionen ogsaa vore Forhaabninger; vi saa deri, at Kommissionen dog kom til at rumme ét kvindeligt Medlem, en Forhaands-Tilkendegivelse af, at man ved denne Lejlighed ønskede at lade de Synspunkter, som Kvinderne maatte lægge særlig Vægt paa, komme frem med Hensyn til alle Spørgsmaal, i hvilke Kvinderne var interesserede.

Dette, fandt vi, var at forstaa Tiden. Nu har vi Valgret, alle Partier har skønne Ord om Kvinderne paa Programmet og Valg skal vi have i en nær Fremtid. Øjeblikket var ikke daarligt valgt til at søge bragt Klarhed over Kvindernes Stilling i Etaterne, at faa oplyst, om intet var forsømt, som Kvinderne med Rette kunde kræve, og eventuelt at raade Bod paa Fejl eller Uretfærdigheder, som i tidligere Tider mulig var begaaet overfor Kvinderne.

Danset paa Roser har disse, som bekendt, ikke inden for Statsbanetaten, — den der har gennemlevet den sidste Snes Aar ved vor Etat som kvindelig Tjenestemand, kan tale med derom.

Holdt ude fra Avancement (endog til Assistentstillingen var Avancementet kun ret sjældent, og Kvinder har været holdt nede paa de gamle Skrivers og Telegrafiststillingeres usle Lønninger i indtil 25 Aar inden Forfremmelsen til Assistent), fra tjenstlig Uddannelse (Historien om den ivrige Kvinde, der søgte Adgang til Assistenteksamen og som 2 Aar efter Ansøgningens Indgivelse fik at vide, at Spørgsmaalet overvejedes, er ikke ukendt), ansat paa andre Betingelser, undertiden med anden Foruddannelse end Mænd, og navnlig i en meget senere Alder (ikke saa faa i 40—50 Aars Alderen!) — skulde Kvinderne tage Konkurrencen op.

Naa, Kvinderne tog fat, saa godt de kunde. Bestræbelserne for at opnaa samme Ansættelsesvilkår og faglige Uddannelse samt lige Avancement til Assistentstillingen med de mandlige Kolleger gik jævnsides og fulgtes ogsaa omtrent samtidigt af Heldet, da Kvindernes Repræsentant i 1907—08, kraftigt hjulpet af Jernbaneforeningens Bestyrelse og daværende Formand, opnaaede store Fordele paa disse Punkter, og de